

um frv. til l. um, að ákvæði sammings frá 7. okt. 1946 við Bandaríki Ameríku, er varða aðflutningsgjöld o. fl., skuli öðlast gildi.

Frá minni hl. fjárhagsnefndar.

Ég hef ekki getað orðið sammála öðrum meðnefndarmönnum mínum um afgreiðslu þessa máls og skila því séráliti.

Þegar flugvallarsamningurinn við Bandaríkin var samþykktur í haust, var lögð á það rik áherzla af hálfu þeirra, er honum fylgdu, að engin önnur réttindi væru veitt starfslíði Bandaríkjastjórnar en þau, sem fram væru tekin í samningi þessum. Að öðru leyti réðu íslensk lög og stjórnarvöld öllu. — Það liggur því í augum uppi, að nauðsyn ber til, að það sé skýrt og ótvírætt, hver réttindi þetta lið fær hér og hver ekki. Þau lagafyrirmæli, sem lagt er til að samþykkja, þurfa því að vera skýr og ótvíræð.

Til þess er ætlað, að dómendur og aðrir embættismenn ríkisins standi á rétti Íslendinga í þessu efni, eigi sízt, ef ágengni skyldi gæta á þann rétt. En til þess að þessir fulltrúar Íslenska ríkisins geti gætt þess réttar, þurfa þeir að vita til fullnustu, hver hann er. Það er Alþingi að sjá um, að þeir þurfi ekki um hann að efast.

Nú eru hins vegar ákvæði þessa frumvarps jafnóskýr og samningurinn sjálfur eða jafnvel óskýrari. Því meiri ástæða er til þess, að Alþingi geri það alveg ótvírætt með lagasetningunni, hvað átt er við.

Fjárhagsnefnd kallaði á fund sinn skrifstofustjóra fjármálaráðuneytisins, tollstjóra og fulltrúa frá utanríkisráðuneyti, til þess að ræða frumvarpið við þá, en þeir munu allir hafa átt nokkurn þátt í að semja það. Ekki varð þó ljóst af sautali við þá, hvað fælist í einstökum atriðum þessa frv. Má þar til nefna þessi:

1. „Önnur atriði“ í 1. gr. skilgreindu þeir með því, að t. d. lög in um útlendinga-
eftirlit mundu koma þarna undir. Þegar minnt var á þá yfirlýsingu forsætisráð-
herra í umræðum um þetta mál, að dómsmálaráðherra yrði að leyfa landsvist allra
þessara amerísku starfsmanna og sækja yrði um landsvist þeirra á venjulegan hátt,
þá féllust þeir á, að ekki þyrfti að gera undanþágu um þessi lög, — og virtust þá
önnur lagaákvæði ekki koma til greina. Væri þá þetta óákveðna en viðtæka orða-
tiltæki, „önnur atriði“, óþarft.

2. Tekjuskattsákvæðið. Ég spurði sérstaklega um skilning embættismannanna
á þessu ákvæði og tók fram, að tekjuskattur þýddi hér aðeins tekjuskatt, en hins
vegar hvorki útsvar né eignarskatt, svo að starfslíðið væri bæði útsvars- og eignar-
skattsskylt. Ekki vildu þessir embættismenn segja endanlegt álit sitt um þetta atriði,
og innan nefndarinnar var ekki samkomulag um skilninginn á því. Tvímælaust
eru hinir amerísku starfsmenn hér framtalsskyldir (sbr. 10. gr. sammingsins) eins
og aðrir útlendingar, er hér vinna, og heyra undir sömu lög og þeir, að svo miklu
leyti, sem þeir eru ekki undanþegnir þeim með lögum, og hér eru það því aðeins
lög um tekjuskatt, sem hinir amerísku eru undanþegnir, ekki hins vegar lög in um
eignarskatt og útsvör. En ekki einu sinni um framtalsskylduna var samkomulag
í fjárhagsnefnd.

3. Þá er og ákvæðunum um tollaálagningu mjög ábótavant. Eðlilegast er, að
tollur sé greiddur af öllum þeim vörum, sem fluttar eru inn til ameríska starfslíðsins,
og síðan sé tollurinn endurgreiddur af þeim vörum, sem íslensk yfirvöld úrskurða,
að fluttar séu inn til afnota fyrir starfslíðið samkv. 9. gr. sammingsins. Með því móti
yrði helzt hindrað smígl og svartur markaður í sambandi við starfslíð þetta. En um
þetta þarf lagaákvæði.

Þannig mætti lengi telja.

Þess vegna álit ég, að eðlilegast sé að breyta þeim íslenskum lögum, sem samn-
ingurinn frá 7. okt. nær til, hverjum fyrir sig, svo ótvírætt sé, hvað eru lög og ekki
lög. Og áherzlu vil ég leggja á það, í samræmi við fyrri yfirlýsingar mínar í þessu
máli, að fyrir en lög eru samþykkt um öll þessi atriði hafa þau ekki öðlast lagagildi
á Íslandi.

Ég legg því til, að frumvarpið sé afgreitt með svo hljóðandi

RÖKSTUDDRI DAGSKRÁ:

Með því að deildin álitur það heppilegast, til þess að tryggja og varðveita fullan
rétt íslenska ríkisins við framkvæmd sauningsins við Bandaríki Ameríku frá 7.
október, að gerðar séu skýrar og ótvíræðar breytingar í undanþáguforni á hverj-
um þeim íslenskum lögum, sem undanþágur beri að gera við vegna sammings þessa,
en eigi löggilda í einu lagi tvíræð og óljós ákvæði, ályktar deildin að taka fyrir næsta
mál á dagskrá.

Alþingi, 3. des. 1946.

Einar Olgeirsson.